TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Định vị rõ Luật Thương mại điện tử trong hệ thống pháp luật

21:09 22/09/2025

Ngày 22/9, Uỷ ban Thường vụ Quốc hội cho ý kiến về Dự án Luật Thương mại điện tử (TMĐT) và Dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Hoàn thiện các quy định về TMĐT để bảo vệ tốt hơn quyền lợi người tiêu dùng

Trình bày tờ trình của Chính phủ về Dự thảo Luật TMĐT, Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Sinh Nhật Tân cho biết, với sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ, sự xuất hiện nhiều mô hình kinh doanh mới, đa dạng về mặt chủ thể, phức tạp về mặt bản chất và từ thực tiễn quản lý nhà nước trong lĩnh vực TMĐT, dẫn đến các chính sách, quy định về TMĐT đã bộc lộ một số tồn tại, hạn chế.

Cụ thể, hệ thống pháp luật về TMĐT còn thiếu tính thống nhất, toàn diện, các mô hình TMĐT mới chưa có quy định điều chỉnh riêng, tiềm ẩn nhiều nguy cơ, vấn đề hàng giả, hàng cấm, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng kém chất lượng chưa được kiểm soát triệt để, hoạt động TMĐT xuyên biên giới phát triển nhanh chóng nhưng cũng tiềm ẩn nhiều phức tạp. Bên cạnh đó, nhu cầu cấp thiết phát triển TMĐT của kinh tế tư nhân, xu hướng phát triển TMĐT theo hướng xanh và bền vững, sự cần thiết đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, phân cấp, phân quyền cho địa phương trong lĩnh vực TMĐT.

Ngoài ra, kinh nghiệm quốc tế cho thấy, để phù hợp với xu thế chung của thế giới, Việt Nam rất cần xây dựng Luật TMĐT để điều chỉnh toàn diện lĩnh vực này, góp phần bảo vệ quyền lợi của các bên tham gia, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, và tạo động lực để Việt Nam phát triển kinh tế số.

Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Sinh Nhật Tân trình bày Tờ trình của Chính phủ về Dự án Luật Thương mại điện tử

Về nội dung cụ thể, Dự thảo Luật bám sát 6 chính sách được thông qua, bao gồm: Quy định loại hình và trách nhiệm của chủ thể tham gia hoạt động TMĐT; Quy định loại hình và trách nhiệm của các chủ thể tham gia nền tảng số đa dịch vụ, mạng xã hội có hoạt động TMĐT; Quy định loại hình và trách nhiệm của chủ thể tham gia hoạt động TMĐT xuyên biên giới không có hiện diện tại Việt Nam, hoạt động đầu tư nước ngoài vào lĩnh vực TMĐT tại Việt Nam, người bán nước ngoài có hoạt động TMĐT tại Việt Nam; Quy định về dịch vụ hỗ trợ TMĐT và trách nhiệm của các chủ thể liên quan; Hoàn thiện khuôn khổ pháp lý về giao kết hợp đồng trong TMĐT và thúc đẩy phát triển TMĐT xanh và bền vững.

Về việc đơn giản, cắt giảm các thủ tục hành chính trong lĩnh vực này, Thứ trưởng Bộ Công Thương cho biết, theo quy định của dự thảo luật, có 18 thủ tục hành chính, trong đó có 9 thủ tục hiện hành, giảm 6 thủ tục, giảm 40% với quy định.

Đối với các quy định thủ tục hành chính mới, ban soạn thảo đã bổ sung 9 thủ tục hành chính liên quan đến các lĩnh vực mạng xã hội, thương mại điện tử, nền tảng tích hợp đa dịch vụ... nhằm đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước, theo hướng đơn giản hoá, thực hiện trực tuyến toàn trình.

Báo cáo thẩm tra sơ bộ dự án Luật TMĐT, Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi khẳng định đa số ý kiến Thường trực Ủy ban Kinh tế và Tài chính nhất trí với sự cần thiết, cơ sở chính trị, cơ sở thực tiễn và mục tiêu tiếp

tục hoàn thiện khung pháp lý về TMĐT như đã nêu tại Tờ trình số 729 của Chính phủ, đồng thời nhấn mạnh thêm các nguyên tắc trong định hướng hoàn thiện nội dung dự án Luật này.

Theo đó, dự án Luật TMĐT cần thể chế hóa đầy đủ quan điểm chỉ đạo, đường lối, nhiệm vụ, giải pháp về đổi mới tư duy trong công tác xây dựng pháp luật, phát triển kinh tế tư nhân, đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia tại các văn kiện của Đảng mà trực tiếp nhất là Nghị quyết số 66-NQ/TW, Nghị quyết số 68-NQ/TW và Nghị quyết số 57-NQ/TW; Thực hiện chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân quyền cho bộ, ngành, địa phương theo tinh thần của Nghị quyết số 66 của Bộ Chính trị và phù hợp với tính chất đặc thù của hoạt động TMĐT; Hồ sơ dự án Luật đáp ứng yêu cầu theo quy định tại khoản 3 Điều 37 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật; dự án Luật cần kế thừa quy định tại các điều ước quốc tế có liên quan; Tiếp tục hoàn thiện các quy định hiện hành hoặc bổ sung, quy định rõ tại dự thảo Luật này theo hướng phòng ngừa để bảo đảm yếu tố quốc phòng, an ninh.

Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi cho biết, nội dung quy định tại dự thảo Luật hiện còn có sự chồng lấn với quy định các Luật, các dự án Luật có liên quan. Ông Mãi cũng nhấn mạnh quan điểm hoàn thiện các quy định của pháp luật là để bảo vệ tốt hơn quyền lợi người tiêu dùng, chống thất thu thuế, kiểm soát hàng giả, hàng cấm, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng kém chất lượng.

“Cơ quan soạn thảo cần báo cáo bổ sung, làm rõ tại Tờ trình, báo cáo trình Quốc hội về những tồn tại, hạn chế, “khoảng trống” trong các luật hiện hành và các dự án Luật đang được đồng thời trình Quốc hội. Đồng thời, đề nghị rà soát, hoàn thiện dự thảo Luật tránh chồng chéo, mâu thuẫn, xung đột pháp luật, không phát sinh thủ tục hành chính không cần thiết, không tạo vướng mắc pháp lý trong quá trình tổ chức thực hiện”, Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi đề nghị.

Bên cạnh đó, Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính đề nghị cần tiếp tục hoàn thiện quy định về phạm vi điều chỉnh, khái niệm hoạt động TMĐT, nguyên tắc áp dụng pháp luật.

Vai trò của các tổ chức trong tính phí bảo hiểm tiền gửi

Trình bày tờ trình của Chính phủ về Dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) (sửa đổi), Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNNVN) Nguyễn Thị Hồng cho biết, sau 12 năm thực hiện, bên cạnh những kết quả đạt được, Luật BHTG năm 2012 đã phát sinh khó khăn, vướng mắc cần giải quyết, tập trung vào quyền và

nghĩa vụ của tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG, phí BHTG, hạn mức trả tiền bảo hiểm, thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm, thời điểm chi trả tiền gửi được bảo hiểm.

Bên cạnh đó, một số nội dung Luật Các Tổ chức tín dụng không quy định chi tiết mà dẫn chiếu thực hiện theo pháp luật về BHTG, đặt ra yêu cầu sửa đổi, bổ sung Luật BHTG để thống nhất với quy định của Luật này và có cơ sở để NHNNVN thực hiện hiệu quả nhiệm vụ được giao.

Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam Nguyễn Thị Hồng trình bày Tờ trình

Theo Thống đốc NHNNVN Nguyễn Thị Hồng, dự thảo gồm 8 chương, 44 điều, trong đó 7 điều được bổ sung mới; 2 điều được bãi bỏ. Theo đó, Dự thảo Luật bổ sung quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao. Đồng thời, tổ chức này có quyền vay đặc biệt từ NHNN.

Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi cho biết, Thường trực Ủy ban đề nghị cần quy định rõ vai trò của tổ chức BHTG và tổ chức tham gia BHTG trong tính phí BHTG, làm rõ chủ thể xác định phí làm căn cứ để tổ chức tham gia BHTG nộp phí; đồng thời làm rõ phạm vi, đối tượng, nội dung kiểm tra của tổ chức BHTG đối với tổ chức tham gia BHTG, tránh trùng lặp với các cơ quan cũng đang được quy định chức năng thanh tra, kiểm tra, giám sát tổ chức tín dụng.

“Cần quy định cụ thể các trường hợp và điều kiện tổ chức BHTG tiếp nhận hỗ trợ từ ngân sách nhà nước; vay của Tổ chức tín dụng, tổ chức khác có bảo lãnh của Chính phủ hoặc vay đặc biệt của NHNN Việt Nam; Phân biệt rõ thẩm quyền của NHNN, nhiệm vụ, quyền hạn của tổ chức BHTG và Ngân hàng Hợp tác xã Việt Nam trong việc bố trí nhân sự tham gia quản lý, điều hành quỹ tín dụng nhân dân được kiểm soát đặc biệt”, Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi đề nghị.

Theo Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi, việc quy định mức phí BHTG phải được nghiên cứu kỹ lưỡng, vừa bảo đảm ổn định nguồn thu cho tổ chức BHTG, vừa phù hợp với năng lực tài chính của tổ chức tham gia BHTG; nghiên cứu, xác định lộ trình xây dựng mức phí BHTG trên cơ sở đánh giá và phân loại các tổ chức tín dụng. Có ý kiến cho rằng hiện nay hệ thống quỹ tín dụng nhân dân vừa phải nộp phí BHTG, vừa phải tham gia quỹ bảo đảm an toàn hệ thống quỹ tín dụng nhân dân nên cần nghiên cứu cơ chế chia sẻ phí giữa BHTG và quỹ bảo đảm an toàn hệ thống quỹ tín dụng nhân dân để giảm gánh nặng tài chính cho quỹ tín dụng nhân dân.

Đối với chính sách Tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt được tạm hoãn nộp phí BHTG, Chủ nhiệm Uỷ ban Kinh tế và Tài chính đề nghị chính sách này phải có trong phương án cơ cấu lại và được cấp có thẩm quyền phê duyệt để bảo đảm tính tổng thể khi xem xét phương án cơ cấu lại Tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt; làm rõ thời hạn Tổ chức tín dụng được tạm hoãn nộp phí BHTG; khi tạm hoãn nộp phí BHTG thì số tiền tạm hoãn nộp có bị tính lãi trong thời gian được tạm hoãn hay không; phương án xử lý trong trường hợp Tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt không thể hoàn trả đầy đủ khoản tiền được tạm hoãn theo phương án cơ cấu lại.

Theo báo Chính phủ